

Стисла інформація для громадян України, які в Німеччині шукають захист від війни

Важливо: Якщо Ви вже прибули до Німеччини, радимо Вам отримати індивідуальну консультацію щодо визначення Ваших подальших кроків та цілей. Такі безкоштовні консультації Ви можете отримати в міграційно-консультаційних центрах благодійних організацій Diakonie, Caritas, AWO, DRK, Parität у тому місті, або ж районному окрузі, де Ви перебуваєте (Контактні дані: міграційно-консультаційні центри Ви можете знайти за посиланням [Migrationsberatung für erwachsene Zuwanderer - Startseite](#) або [Jugendmigrationsdienste \(JMD\)](#) для осіб до 27 років).

Більш вичерпну актуальну інформацію можна знайти за посиланням www.ekiba.de/migration під розділом „Право / Recht“.

Стисле пояснення положень перебування в Німеччині:

Перебування з туристичною метою / перебування до 3 місяців: громадянам України для поїздки до країн Шенгенської зони з туристичною метою до 3 місяців протягом 6 місяців не потрібна віза. Отож, можна перебувати в Німеччині протягом трьох місяців без візи. Наразі є актуальним розпорядження про надання тимчасового захисту особам, які прибули до Німеччини через війну в Україні. Внаслідок російської агресії, розпочатої 24 лютого 2022 року в Україні, це положення регулює тимчасове звільнення також і певної категорії іноземних громадян від попереднього оформлення візи (нім. Aufenthaltstitel) та дозволяє їм отримати необхідну посвідку на довгострокове проживання безпосередньо на території федеральних земель Німеччини. Розпорядження про тимчасовий захист також поширюється й на інших громадян країн, які не входять до ЄС, які тривалий час проживали на території України до 24 лютого і мали посвідку на проживання, та для яких повернення до своєї країни є неможливим або нерозумним (деталі та точні вимоги див. текст регламенту).

Директива про тимчасовий захист: Через війну в Україні 4 березня 2022 року ЄС прийняв рішення, що українці та, в деяких випадках, інші іноземні громадяни, які на момент повномасштабного вторгнення проживали в Україні та були змушені втікати з України, мають право отримати тимчасовий захист відповідно до Директиви ЄС 2001/55 /EG (так звана **Директива про тимчасовий захист у разі масового напливу переміщених осіб з України**). Особи з України отримують дозвіл на перебування відповідно до § 24 Федерального Закону про перебування іноземних громадян. 28 вересня 2023 року статус тимчасового захисту для біженців з України продовжено **до 3 березня 2025 року**. Згідно Указу про продовження строку тимчасового проживання дозвіл на перебування відповідно до § 24 Федерального Закону про перебування іноземних громадян, який дійсний до 01.02.2024 **автоматично продовжується до 4 березня 2025 року**. Ця постанова спрямована на зменшення навантаження на Відомства у справах іноземних громадян. Згідно § 2 UkraineAufenthFGV, дозвіл на проживання відповідно до § 24 пункту 1 Федерального Закону про перебування іноземних громадян, який дійсний на 01.02.2024 року (включаючи його умови та додаткові положення), продовжує бути дійсним до 04.03.2025 року без необхідності продовження дозволу на перебування в індивідуальному порядку. Це означає: власник дозволу на проживання за § 24 Федерального Закону про перебування іноземних громадян може не звертатися до імміграційної служби, щоб продовжити свій дозвіл на проживання. Відповідно до Закону, продовження строку тимчасового проживання відбувається автоматично. Продовження строку

тимчасового проживання, в окремих випадках, припиняється через продовження дозволу на перебування (нім. Aufenthaltserlaubnis) або якщо дозвіл на проживання (нім. Aufenthaltserlaubnis) видається повторно через зміну умови чи додаткового положення. З цим дозволом на проживання (нім. Aufenthaltserlaubnis) згідно § 24 Федерального Закону про перебування іноземних громадян українці мають право на здійснення трудової діяльності в Німеччині, на соціальні виплати та медичне обслуговування. Цей дозвіл на проживання (нім. Aufenthaltserlaubnis) зазвичай можна отримати без особливих перешкод, і тому він є найпростішим рішенням у короткостроковій перспективі.

Важлива примітка: згідно з директивою ЄС статус тимчасового захисту може бути наданий максимум на 3 роки. Без зміни директиви ЄС Рада міністрів ЄС не може продовжити цей статус захисту **після березня 2025 року**. Наразі не можна передбачити, чи відбудуться відповідні зміни в законодавстві ЄС (це потребує схвалення Ради ЄС кваліфікованою більшістю та Парламенту ЄС; законодавчий процес є складним). Також важко передбачити, чи будуть натомість прийняті зміни в державному регулюванні. Але причин наразі для паніки немає. Проте, біженцям з України тепер слід подумати про те, як отримати інший дозвіл на проживання (нім. Aufenthaltserlaubnis) (наприклад, з метою професійного навчання/навчання у вищому закладі, працевлаштування або з сімейних обставин), щоб мати можливість і надалі залишатися в Німеччині, якщо ж тимчасовий захист не буде продовжено. Отримання індивідуальної консультації щодо цього питання є дуже важливим на цьому етапі і всім причетним особам слід подбати заздалегідь про виконання відповідних вимог, зокрема знання німецької мови та забезпечення засобів до існування, здійснення кваліфікованої зайнятості. Особи, які перебувають в Німеччині з метою навчання, працевлаштування або з сімейних обставин, мають дозвіл на проживання, який не залежить від розвитку подій в Україні чи політичних рішень щодо продовження тимчасового захисту. Особи з іншим статусом проживання (наприклад, з дозволом на перебування згідно §18a, §18b, §18g AufenthG) також можуть отримати німецьке громадянство шляхом натуралізації, якщо виконують для цього всі необхідні вимоги. Детальну інформацію про інші альтернативні дозволи на проживання та вимоги до них можна знайти за посиланням [ekiba.de/migration](https://www.ekiba.de/migration) у розділі Право/Право на перебування (Recht/Aufenthaltsrecht).

Клопотання про надання притулку: На сьогодні клопотання (заявку) про отримання притулку (нім. Asylantrag) (для інших іноземних громадян, які втекли з України) слід подавати, якщо у Вас немає інших варіантів. Процедура отримання притулку має певні недоліки, до прикладу проживання у регіональних пунктах прийому та тимчасового розміщення біженців та їх розподілу до громіздких закладів колективного проживання, що не передбачає сприятливих умов для інтеграції; можлива втрата попередньої посвідки на проживання; тимчасова заборона здійснення трудової діяльності. Крім того, шанси на отримання притулку в нинішній ситуації дуже низькі, оскільки необхідно довести індивідуальне політичне переслідування. За таких обставин важливим є попереднє обговорення конкретного випадку з консультаційними центрами у справах мігрантів або ж біженців (нім. Migrations- bzw. Flüchtlingsberatung).

Проживання: Якщо у Вас уже є або ж Ви знайдете можливість для проживання, у такому випадку не потрібно звертатися до пункту прийому та розміщення переселенців. Реєстрація проводиться у відповідному міському чи районному окрузі (адміністративно-територіальна одиниця у ФРН). Витрати на відповідне забезпечення житла покладаються на надавача соціальних послуг. У випадку відсутності помешкання орган у справах прийому переселенців округу може розмістити Вас у пункті розміщення для біженців. Реєстрацію проводить компетентне Відомство у справах іноземців (нім. Ausländerbehörde), або ж Ви можете самостійно звернутися до пункту прийому переселенців для здійснення реєстрації. З огляду на це, немає необхідності подавати клопотання (заявку) про отримання притулку (нім. Asylantrag) та й Вам не слід цього робити, проте Ви можете

одразу ж отримати дозвіл на перебування відповідно до § 24 Федерального Закону про перебування іноземних громадян як особа, яка користується тимчасовим захистом. Передбачається, що пункти прийому шукачів притулку направлятимуть дуже швидко всіх прибулих осіб до міських та районних округів.

УВАГА: На випадок проживання у приватних осіб зважайте, будь ласка, на серйозні, надійні пропозиції. Намагайтеся поселитися у приватне помешкання з іншою особою, яка також перебуває у пошуках притулку. Паспорт слід надавати лише співробітникам консультаційних центрів. Якщо Ви почуваетесь некомфортно у приватному помешканні, в якому перебуваєте, зверніться в такому разі до офіційних консультаційних структур. Існує можливість альтернативного поселення. В екстрених випадках набирайте телефонний номер поліції для термінових викликів 110. Поради щодо захисту жінок та неповнолітніх осіб можна знайти [ТУТ](#).

Соціальні виплати: Потребуючі особи, які отримали дозвіл на перебування відповідно до § 24 Федерального Закону про перебування іноземних громадян, мають право на отримання соціальних послуг для фінансування забезпечення свого перебування, включаючи послуги у сфері охорони здоров'я (сюди також належить необхідна психологічна підтримка), згідно громадянської соціальної допомоги (Bürgergeld) (Соціальний кодекс, книга II) або ж згідно соціальної допомозі/базовому забезпеченню за віком (Соціальний кодекс, книга XII). Маючи дозвіл на тривале перебування та якщо Ви працевлаштовані, відповідно існує можливість отримувати виплати на дітей та інші важливі соціальні послуги. Якщо йдеться про неповнолітніх дітей, які перебувають в Німеччині без батьків, проживання забезпечується прийомною сім'єю або притулком для неповнолітніх за підтримки Відомства у справах молоді; за цих умов витрати на проживання також покриваються. Інші пропозиції щодо підтримки можна отримати на випадок, якщо Ви пережили трагічні події та потребуєте душпастирської опіки.

Можливості працевлаштування: Для того, щоб тривало закріпитися на ринку праці, передусім на кваліфікованому ринку праці, слід якнайшвидше знайти роботу в Німеччині. Волонтери, дотичні структурні підрозділи, церковні громади та місцеві об'єднання можуть посприяти Вам у вирішенні цього питання. Спільно з консультаційними центрами у справах мігрантів та біженців можна обдумати, який шлях буде оптимальним саме для Вас з огляду на Ваш професійний досвід. Спочатку було б доцільно, якомога швидше набути хороший рівень знань німецької мови шляхом проходження мовних курсів, щоб у майбутньому закріпитися на кваліфікованому ринку праці або для здобуття професійної освіти. Крім того, у багатьох випадках необхідно пройти процедуру визнання кваліфікації, отриманої за кордоном, особливо це стосується регламентованих професій, таких як інженер чи лікар.

Відвідування дитячого садка/школи. Для дітей та молоді важливо якнайшвидше потрапити до закладів дошкільної освіти або до т. зв. „Regelklasse“ в початковій школі (такий клас є звичайним класом у початковій школі, який зазвичай можуть відвідувати разом з німецькими дітьми також діти з міграційним минулим) та отримати необхідну підтримку з метою швидкого успішного старту у відповідному типі шкільного закладу, який би відповідав їх попередньо здобутому освітньому рівню (гімназії, середні школи, а також середні спеціалізовані школи). З метою визнання шкільної та професійної кваліфікації надаються консультації порадами у справах мігрантів різноманітних регіональних об'єднань у відповідних територіальних округах, які у свою чергу отримують кваліфіковану підтримку консультаційних центрів з питань визнання іноземної професійної кваліфікації за посередництвом Ліги вільної соціальної благодійної допомоги / консультаційних центрів з питань визнання іноземних дипломів у Фрайбурзі, Маннгаймі, Штуттгарті та Ульмі (відповідно до місця знаходження урядової управи – адміністративна одиниця у деяких землях Німеччини).

Емоційно-психологічна підтримка

Втікати з рідної країни – це болісний досвід. Важливо розповісти про те, що Вам довелося пережити. Ви можете скористатися телефонною службою довіри:

<https://www.telefonseelsorge.de/international-helplines/>

Якщо Вам потрібна особиста консультація, Ви можете звернутися до консультаційних центрів з питань шлюбу та родини та центрів, які надають психологічну консультацію за місцем Вашого проживання:

<https://www.ekiba.de/infothek/arbeitsfelder-von-a-z/seelsorge-beratung/>

<https://www.ekiba.de/infothek/arbeitsfelder-von-a-z/seelsorge-beratung/psychologische-beratung-2/angebote-beratung/>

Місцеві міграційно-консультаційні центри можуть допомогти Вам в отриманні фінансової підтримки для проходження необхідної терапії:

<https://bamf-navi.bamf.de/de/Themen/Migrationsberatung/>